

Sygn. akt IIIRC 193/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2014 roku

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSR Agnieszka Czajkowska

Protokolant sekr. sąd. Bogumiła Wastag

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2014 roku w Strzelcach Opolskich

sprawy z powództwa małoletniej J. G. działającej przez matkę W. G. (1)

przeciwko B. G.

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa W. G. (1)

przeciwko B. G.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego B. G. tytułem alimentów na rzecz małoletniej J. G. kwotę po 500 zł (pięćset zł) miesięcznie, płatną z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dziecka W. G. (1), poczynając od dnia 22.07.2013 roku, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu, z dnia 09.06.2010 roku, w sprawie IRC 2213/09 ;

II. dalej idące powództwo oddala ;

III. odstępuje od obciążania pozwanego zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa, od uiszczenia których strona powodowa była zwolniona;

IV. w pozostałym zakresie kosztami postępowania obciąża strony w zakresie przez nie poniesionym ;

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 22 lipca 2013 r. W. G. (1) wniosła o podwyższenie alimentów na rzecz małoletniej córki J. G. należnych jej od pozwanego B. G., z dotychczas otrzymywanej na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 9 czerwca 2010 r. (I RC 2213/09) kwoty 400 zł do kwoty 700 zł miesięcznie, płatnych z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dziecka, poczynając od dnia wniesienia pozwu. J. G. domagała się również zasądzenia alimentów na swoją rzecz w wysokości po 500 zł miesięcznie, płatnych z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pisma powódka podniosła, że wyrokiem z dnia 9 czerwca 2010 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I RC 2213/09 Sąd Okręgowy w Opolu rozwiązał jej małżeństwo z B. G., zasądzając od niego na rzecz córki J.

alimenty w wysokości po 400 zł miesięcznie. Dziewczynka urosła, chodzi do szkoły, a w związku z tym koszty jej utrzymania wzrosły i wynoszą obecnie 800 zł miesięcznie. W. G. (1) jest bezrobotna, korzysta z pomocy socjalnej i wsparcia finansowego swojej matki. Pozwany pracuje za granicą, a jego zarobki w czasie trwania małżeństwa wynosiły miesięcznie 10.000 zł. Nie ma on, poza małoletnią J., nikogo innego na utrzymaniu.

W piśmie procesowym z dnia 17 września 2013 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Co do żądania podwyższenia alimentów na małoletnią córkę pozwany wskazał, że nie jest w stanie płacić kwoty wyższej niż dotychczas, gdyż jego sytuacja finansowa od czasu orzeczenia rozvodu uległa pogorszeniu. Od stycznia 2012 r. B. G. pracuje na terenie kraju, osiągając dochód ok. 2.000 zł netto. Pozwany zakupił mieszkanie, uzyskując środki na powyższe na podstawie umowy pożyczki zawartej ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową (...). Zadłużenie z tego tytułu zobowiązany jest spłacać do końca 2016 r. Miesięczna rata wynosi 700 zł. Zakupione przez B. G. mieszkanie wymaga kapitalnego remontu, z tego względu pozwany mieszka w lokalu zakładowym. Jego miesięczne koszty utrzymania obejmują: czynsz (200 zł), prąd (100 zł), telewizję (40 zł), gaz (50 zł), wodę (25 zł), wywóz śmieci (20 zł), wyżywienie (500 zł), ubrania (150 zł), kosmetyki i środki czystości (100 zł), paliwo do samochodu (200 zł), opał na zimę (1.800 zł za sezon), podatek od nieruchomości (370 zł rocznie). Ponadto pozwany płaci zasądzone na córkę alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie. Pozwany zamieszkuje obecnie z konkubiną i jej dwójką dzieci, lecz nie prowadzą oni wspólnego gospodarstwa domowego.

Odnosnie żądania zasądzenia alimentów na rzecz byłej żony B. G. podniósł, że powódka nie wykazała przesłanki istnienia po jej stronie niedostatku. Dodał, że od daty orzeczenia między nimi rozvodu W. G. (1) nie szukała zatrudnienia ani nie podjęła żadnej pracy, korzystając jedynie z zasiłków przysługujących jej w ramach pomocy społecznej. Pozwany zwrócił uwagę, że chwila złożenia pozwu przez byłą małżonkę nie była przypadkowa – niedawno urodziła ona drugą córkę, a ojciec dziecka prawdopodobnie nie łoży na jego utrzymanie. W ocenie pozwanego, pogorszenie się sytuacji materialnej powódki spowodowało właśnie urodzenie drugiego dziecka. Wcześniej, mimo iż również była ona bezrobotna i utrzymywała się z zasiłków, nie domagała się od B. G. alimentów. Ponadto pozwany podkreślił, że obowiązek alimentacyjny względem byłej żony w sytuacji, gdy orzeczono rozwód bez orzekania o winie stron, trwa maksymalnie 5 lat, a wydłużenie tego okresu nastąpić może jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Jako iż od daty rozvodu upłynęły już ponad 3 lata, ewentualnie zasądzone alimenty mogłyby dotyczyć jedynie niedługiego okresu czasu.

W dalszych pismach procesowych oraz na rozprawach strony podtrzymały wcześniej zaprezentowane przez siebie stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2010 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I RC 2213/09 Sąd Okręgowy w Opolu rozwiązał małżeństwo W. G. (1) i B. G. bez orzekania o winie, powierzając wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron J. G. ur. dnia (...) matce, a zasądzając od ojca na rzecz dziecka alimenty w wysokości po 400 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk W. G. (1).

W dacie wydania powyższego orzeczenia powódka mieszkała wraz z małoletnią J. w domu jednorodzinnym w S., stanowiącym jej własność. Była również właścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni ok. 2 ha, które dzierżawiła sąsiadowi, otrzymując z tego tytułu dochód w wysokości 200 zł rocznie. W. G. (1) była osobą bezrobotną, pobierała świadczenia z opieki społecznej w wysokości 263 zł miesięcznie. Uzyskiwała również pomoc rzeczową od swojej matki. Na utrzymanie dziecka niezbędna była wówczas kwota ok. 600-700 zł miesięcznie, która obejmowała koszty żywienia (300 zł), ubrań i zabawek (200 zł), środków czystości (50 zł) oraz koszty leczenia (80 zł). Wydatki związane z utrzymaniem domu to opłata za prąd (80 zł miesięcznie), wodę (40 zł miesięcznie) i podatek od nieruchomości (240 zł rocznie).

Dowody: - decyzje (...) w K. z dnia 2.12.2009 r. (k. 29-32)

- przesłuchanie powódki (k. 52-53)

(w aktach Sądu Okręgowego w Opolu sygn. I RC 2213/09)

- odpis skrócony aktu urodzenia J. G. (k. 4)

B. G. w trakcie sprawy rozwodowej mieszkał z matką i rodzeństwem w P., gdzie wspólnie z nimi prowadził gospodarstwo rolne stanowiące własność brata pozwanego. Do końca 2009 r. pozwany pracował w Niemczech, gdzie zarabiał ok. 3.000 zł miesięcznie. Jego zatrudnienie ustało wskutek wypowiedzenia mu umowy o pracę. Od stycznia 2010 r. B. G. utrzymywał się z prac dorywczych oraz dzięki pomocy brata. Przekazywał powódce dobrowolnie kwotę 300 zł tytułem alimentów na małoletnią córkę.

Dowody: - wypowiedzenie umowy o pracę (k. 51)

- przesłuchanie pozwanego (k. 53)

(w aktach Sądu Okręgowego w Opolu sygn. I RC 2213/09)

Obecnie przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki również nie pracuje. Od dnia 16 maja 2013 r. jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. bez prawa do zasiłku. W 2013 roku wielokrotnie korzystała z zasiłków docelowych na zakup żywności przyznanych jej przez Ośrodek Pomocy Społecznej K.. Po orzeczeniu rozwodu w okresie od 23.10.2011 r. do 02.11.2011 r. pracowała na podstawie umowy zlecenia przy sprzedaży zniczy i otrzymała za to wynagrodzenie w wysokości 1000 zł. Innej pracy nie wykonywała z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad córką J. poza godzinami, kiedy czynne jest przedszkole, do którego uczęszcza małoletnia (8:00-13:00). Powódka utrzymuje się z pomocy finansowej oferowanej jej w ramach pomocy społecznej oraz otrzymywanych alimentów.

Dowody: - zaświadczenia PUP w K. z dnia 16.05.2013 r.,

20.01.2014 r., 25.02.2014 r. (k. 6, 124, 160)

- decyzje OPSw K. z dnia 10.07.2013 r., 10.05.2013 r.

04.03.2013 r., 09.12.2013 r., 20.11.2013 r., 14.10.2013 r.,

09.08.2013 r. (k. 7-9, 120-123)

- umowa zlecenia z dnia 23.10.2011 r. (k. 125)

- umowa dzierżawy z dnia 22.10.2011 r. (k. 126)

- przesłuchanie powódki (k. 142)

W dniu (...) urodziła się druga córka powódki W. G. (2). Powódka nie tworzy z ojcem dziecka związku partnerskiego, został on pozbawiony władzy rodzicielskiej, a zasądzone od niego na rzecz małoletniej W. alimenty egzekwuje komornik. Pierwszą z tego tytułu należność w kwocie 350 zł powódka otrzymała w styczniu 2014 r.

Dowody: - kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia W. G. (2)

(k. 118)

- przesłuchanie powódki (k. 142)

W. G. (1) w dalszym ciągu mieszka w domu jednorodzinnym w S.. Ponoszone przez nią z tytułu utrzymania nieruchomości miesięczne koszty obejmują prąd (200 zł), wodę (30 zł), gaz (56 zł), wywóz śmieci (34 zł), opał (ok.

2.000 zł) i podatek od nieruchomości (176 zł rocznie). W 2011 r. powódka sprzedała należący do niej grunt rolny za cenę ok. 5.000 zł.

Dowody: - rachunek za wodę i kanalizację z dnia 22.01.2014 r. (k. 163)

- deklaracja dot. wysokości opłat za wywóz nieczystości (k. 164)

- rachunek za energię elektryczną (k. 165-166)

- rachunki dostawy wyrobów węglowych (k. 112-113, 167-168)

- przesłuchanie powódki (k. 142)

J. G.w dniu 8 maja 2014 r. skończy (...) lat. Uczęszcza do (...)w K.– oddziału zamiejscowego w S., gdzie realizuje roczny program przygotowania przedszkolnego (tzw. zerówkę). Matka zapłaciła za niezbędne dziecku w przedszkolu karty pracy, książeczkę do religii, uiściła składkę na (...), wydając na to łącznie 132,30 zł oraz zakupiła dziecku obuwie zmienne i przybory do mycia. Małoletnia objęta jest terapią logopedyczną, która odbywa się raz w tygodniu w godzinach 8:00-10:00 w K.. We wrześniu 2014 r. rozpocznie edukację szkolną. Miesięczne koszty utrzymania dziewczynki, tj. koszty wyżywienia, leczenia, ubrania i opłaty za przedszkole wynoszą łącznie 600 zł. Dziecko często choruje, co wiąże się z koniecznością ponoszenia dodatkowych, nieprzewidzianych wydatków.

Dowody: - zaświadczenie lekarskie z dnia 24.12.2013 r. (k. 114)

- umowa z PP Nr 1 w K. z dnia 02.09.2013 r. (k. 115-116)

- zaświadczenia PP Nr 1 w K. z dnia 02.10.2013 r.,

15.11.2013 r., 9.01.2014 r., 21.01.2014 r. (k. 58, 131, 132, 152)

- potwierdzenie przelewu z dnia 15.11.2013 r. (k. 117)

- przesłuchanie powódki (k. 142)

Pozwany od dnia 2 kwietnia 2012 r. wykonuje pracę na stanowisku pracownika produkcji zwierzęcej w przedsiębiorstwie Gospodarstwo Rolne (...) w S., na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 1 kwietnia 2014 r. Osiąga z tego tytułu dochód w wysokości ok. 2.000 zł netto. Przysługujące pozwanemu wynagrodzenie za pracę było przedmiotem zajęcia komorniczego, obecnie wolne jest od jakichkolwiek obciążeń i zajęć sądowych.

Dowody: - umowa o pracę z dnia 2.04.2012 r. (k. 19)

- zaświadczenia o dochodach z dnia 03.09.2013 r., 11.12.2013 r.,

06.01.2014 r. (k. 41, 83, 85)

- pismo komornika z dnia 21.11.2013 r. (k. 86)

- przesłuchanie pozwanego (k. 142-143)

W dniu 3 listopada 2011 r. B. G. zakupił mieszkanie położone w P. przy ul. (...) za cenę 48.440 zł. Na powyższy cel Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) w K. udzieliła mu pożyczki w kwocie 42.160 zł, której termin spłaty ustalono na dzień 14 października 2016 r. Miesięczna rata wynosi 700 zł. Pozwany zwrócił się z prośbą o obniżenie wysokości tak ustalonej raty, lecz jego wniosek nie został uwzględniony.

Dowody: - umowa pożyczki z dnia 14.10.2011 r. wraz z planem spłaty (k. 35-37)

- pismo (...) z dnia 13.12.2013 r. (k. 84)

- umowa sprzedaży lokalu z dnia 3.11.2011 r. (k. 156-159)

Z uwagi na fakt, iż zakupione mieszkanie wymaga generalnego remontu, pozwany mieszka obecnie w mieszkaniu zakładowym w Ł.. Od roku wraz z nim zamieszkuje konkubina oraz dwoje jej dzieci z innego związku w wieku 3 i 6 lat. Partnerka pozwanego jest fryzjerką, nie ma stałego zatrudnienia ani nie prowadzi działalności gospodarczej, pracuje jedynie dorywczo. Otrzymuje alimenty na jedno dziecko w kwocie 300 zł miesięcznie, ojciec drugiego dziecka jest nieznan. Konkubenci prowadzą odrębne gospodarstwa domowe. Czynnosc za zajmowane mieszkanie wynosi 200 zł miesięcznie, koszt ogrzewania – 600 zł na cały sezon, opłata za wodę – 25 zł miesięcznie, za telewizję – 39 zł miesięcznie, za wywóz śmieci – 72 zł miesięcznie. Pozwany płaci także za paliwo, spłaca pożyczkę mieszkaniową (700 zł miesięcznie) oraz płaci zasądzone na rzecz małoletniej J. alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie. W związku z mieszkaniem położonym w P. przy ul. (...) zobowiązany jest jedynie do zapłaty podatku od nieruchomości wynoszącego 400 zł rocznie. Konkubina partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania poprzez częściowe uiszczanie stosownych opłat (po 200 zł miesięcznie).

Dowody: - dowody uiszczenia czynszu najmu z dnia 10.10.2013 r.,

08.11.2013r., 10.12.2013 r. (k. 89-91)

- dowody wpłaty za światło i wodę z dnia 08.11.2013 r., 10.12.2013 r.,

10.01.2014 r. (k. 92-94)

- faktura VAT z dnia 21.12.2013 r. (k. 95)

- faktura VAT z dnia 25.12.2013 r. (k. 96)

- dowody spłaty pożyczki (k. 97-99)

- faktura VAT za drzewo (k. 100)

- faktura VAT z dnia 23.12.2013 r. (k.101)

- faktura VAT z dnia 13.12.2013 r. (k. 102)

- dowody uiszczenia alimentów za okres październik-grudzień 2013 r.

(k. 103-105)

- dowód uiszczenia opłaty za wywóz śmieci (k. 106)

- rachunki opłat za (...) za okres październik-listopad 2013 r. (k. 107-109)

- dowód uiszczenia podatku od nieruchomości (k. 110)

- przesłuchanie pozwanego (k. 142-143)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w zakresie dotyczącym podwyższenia alimentów należnych małoletniej J. G. od ojca zasługiwało na uwzględnienie w części. Żądanie powódki o zasądzenie od pozwanego alimentów na jej rzecz należało natomiast oddalić.

Każde ze zgłoszonych w pozwie roszczeń Sąd rozpatrzył odrębnie, przy uwzględnieniu istotnych w danym przypadku przepisów prawnych i odpowiadających im elementów stanu faktycznego.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci wynika z treści art. 133 § 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, który stanowi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek alimentacyjny jest konsekwencją obowiązku troski o prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy dziecka.

W razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy), przy zachowaniu reguł wynikających z art. 135 § 1 tej ustawy. Przez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu. Zatem zmiana stosunków to zmiana okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego - rozumie się przez to zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego albo istotne zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, które uzasadniają potrzebę skorygowania - zmniejszenia lub zwiększenia - wysokości świadczeń alimentacyjnych. Należy wziąć pod uwagę okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków majątkowych stron, takie jak zmiana stosunków własnościowych powodująca utratę bądź zwiększenie majątku, okoliczności świadczące o zmianie możliwości zarobkowych stron, a także zmiany w zakresie usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej.

Oceniając, czy zachodzą przesłanki do podwyższenia wysokości alimentów zasądzonych na rzecz małoletniej J. G. od pozwanego, Sąd porównał aktualną sytuację stron z ich sytuacją w dacie ustalenia dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego. Analiza zebranego w sprawie materiału doprowadziła Sąd do wniosku, że zasadne jest podwyższenie alimentów do kwoty 500 zł. Jedynie częściowe uwzględnienie powództwa o alimenty uzasadnia dokonane przez Sąd - zwłaszcza na podstawie twierdzeń W. G. (1) ustalenie - że kwota niezbędna obecnie na utrzymanie dziecka w porównaniu z jego potrzebami w dacie wydania wyroku rozwodowego w zasadzie nie zwiększyła się i wynosi w dalszym ciągu ok. 600 zł miesięcznie. Mając jednak na uwadze całokształt okoliczności sprawy, a w tym w szczególności wiek małoletniej, Sąd uznał, że pozostawienie wysokości alimentów na dotychczasowym poziomie nie będzie odpowiadało rzeczywistym potrzebom dorastającego 7-letniego dziecka, a w związku z tym należy je podwyższyć.

Istotny wpływ na rozstrzygnięcie Sądu miało ustalenie, iż małoletnia uczęszcza do przedszkola. W związku z tym niewątpliwie zwiększył się zakres jej usprawiedliwionych potrzeb. Dziecko musi posiadać wymagane przybory, zeszyty, podręczniki, niezbędny jest zakup odpowiedniej odzieży i obuwia. Dziewczynka jest coraz starsza, a co za tym idzie, jej potrzeby w tym zakresie będą stale wzrastać. Są one obecnie inne i jednocześnie większe aniżeli w dacie orzekania o obowiązku alimentacyjnym w pierwotnym rozmiarze. Przy czym niewątpliwie są to potrzeby usprawiedliwione, których pokrycie na obecnym etapie życia małoletniej należy uznać za konieczne.

Dodatkowe koszty utrzymania dziecka powodują także częste jego zachorowania i związana z tym konieczność odbywania wizyt lekarskich i zakupu leków. Ponadto małoletnia objęta jest terapią logopedyczną, która odbywa się poza miejscem zamieszkania powódki. Koszty dojazdu do K., których konieczność pokrywania pojawiła się po dacie wydania wyroku rozwodowego, również wpłynęły na decyzję Sądu o podwyższeniu alimentów na rzecz dziecka.

W ocenie Sądu, poprawie uległa jednocześnie sytuacja finansowa pozwanego. Jest on obecnie zatrudniony na podstawie umowy o pracę, osiągając stały dochód w wysokości ok. 2.000 zł netto, a poprzez zakup mieszkania polepszyła się jego sytuacja majątkowa. Mając jednak na uwadze, że z tego tytułu był on zmuszony wziąć pożyczkę, której termin spłaty przypada na koniec 2016 roku, Sąd uznał, że zasadne będzie podwyższenie alimentów na małoletnią o 100 zł miesięcznie, jako nieobciążające pozwanego ponad miarę. Sąd uwzględnił przy tym odpowiedzialny stosunek B. G. do jego obowiązków rodzicielskich względem córki - chęć utrzymywania z nim bieżących kontaktów oraz regularne łożenie alimentów również w okresie, kiedy pozwany pozostawał bez stałej pracy.

Mając na względzie, że zmiana stosunków, o której mowa w art. 138 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, a której zakres ma bezpośredni wpływ na wynik postępowania w sprawie o podwyższenie alimentów, nie jest znaczna, należało żądanie przez przedstawicielkę ustawową J. G. alimentów w kwocie 700 zł uznać za wygórowane i nie znajdujące odzwierciedlenia w stanie faktycznym niniejszej sprawy. Ani bowiem usprawiedliwione potrzeby małoletniej, ani zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego nie uzasadniają orzeczenia na rzecz dziecka obowiązku alimentacyjnego w takim rozmiarze. Powództwo ponad kwotę 500 zł miesięcznie należało zatem oddalić.

Na oddalenie zasługiwało także drugie zgłoszone w pozwie żądanie, mianowicie zasądzenia od pozwanego alimentów na rzecz byłej małżonki.

O obowiązku alimentacyjnym rozwiedzionego małżonka względem drugiego małżonka, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, mowa jest w art. 60 § 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Źródłem powyższego obowiązku pozostaje fakt, że małżonkowie, zawierając związek małżeński, przyjęli na siebie zobowiązanie do wzajemnej pomocy i wsparcia, także w sferze materialnej. Rozwód – mimo że rozwiązuje związek małżeński – nie powoduje całkowitego zniwelowania przyjętych na siebie zobowiązań. Potwierdza to treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 1955 r. (sygn. III CZP 109/69), gdzie wskazano wprost, że świadczenia alimentacyjne między rozwiedzionymi małżonkami stanowią kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymania, istnieją więc nie z powodu rozwodu, lecz mimo rozwodu, który nie stwarza nowego obowiązku alimentacyjnego, lecz powoduje zmodyfikowanie obowiązku istniejącego w czasie trwania małżeństwa. Przytoczone wyżej stanowisko Sądu Najwyższego utrwaliło się zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie.

Z treści przepisu art. 60 § 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy wypływają dwie konieczne przesłanki warunkujące zasądzenie na rzecz uprawnionego alimentów od byłego małżonka. Po pierwsze, obowiązek alimentacyjny na podstawie tego uregulowania dotyczy takiego małżonka, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego, po drugie zaś, małżonek dochodzący świadczeń alimentacyjnych musi znajdować się w niedostatku. Zbadanie zaistnienia pierwszej ze wskazanych przesłanek nie następuje trudności, gdyż powyższe wynika wprost z wyroku rozwiązującego związek małżeński stron. Pojęcie niedostatku jako sformułowanie o charakterze niedookreślonym wymagało natomiast interpretacji, stanowiąc przedmiot wyjaśnień licznych orzeczeń sądowych oraz komentarzy. Za ugruntowany należy obecnie przyjąć pogląd, zgodny ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 9 grudnia 1998 r., sygn. II CKN 88/98; wyrok z dnia 7 września 2000 r., sygn. I CKN 872/00), że małżonek znajduje się w niedostatku wtedy, gdy własnymi siłami nie jest w stanie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb w całości lub w części. Przy czym powyższe dotyczy obiektywnej niemożności zapewnienia sobie normalnych warunków bytowania, odpowiednich do stanu zdrowia i wieku takiej osoby. W literaturze przyjmuje się, że nie jest w niedostatku osoba, która rozmyślnie unika podejmowania pracy zarobkowej (A. Król, Obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami, LEX nr 116012). Powyższe stanowi konsekwencję przyjęcia, że małżonek domagający się alimentów na podstawie art. 60 § 1 ustawy powinien w pierwszej kolejności w pełni wykorzystać wszelkie przysługujące mu we własnym zakresie możliwości uzyskania dochodów niezbędnych do zaspokojenia swoich potrzeb (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 lutego 2004 r., I ACa 1422/03). Należy również zgodzić się z poglądem, że o stanie niedostatku nie może przesądzać fakt korzystania przez małżonka dochodzącego alimentów z pomocy społecznej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1998 r., sygn. II CKN 775/97).

Wykazanie przez uprawnionego obu omówionych wyżej przesłanek przesądza, co do zasady, o orzeczeniu przez Sąd alimentów na jego rzecz. Sąd nie jest jednak bezwzględnie związany treścią art. 60 § 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, bowiem obowiązek alimentacyjny, o którym tu mowa, podlega ocenie również co do zgodności z zasadami współżycia społecznego. Jak stanowi przepis art. 5 ustawy – Kodeks cywilny, nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Podkreślenia wymaga, że na możliwość skorzystania z powołanej instytucji prawnej przy rozpoznawaniu spraw alimentacyjnych wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 grudnia 1991 r. (sygn. III

CZP 131/91), dopuszczając oddalenie powództwa o świadczenie pomocy materialnej członkom rodziny z powodu sprzeczności żądania z zasadami współżycia społecznego. Dlatego też w zasięgu ocen Sądu przeprowadzonych w sprawach alimentacyjnych na gruncie art. 5 ustawy – Kodeks cywilny powinny znaleźć się wszystkie istotne okoliczności składające się na sytuację życiową zarówno osoby uprawnionej, jak i zobowiązanej, gdyż dopiero wówczas możliwe jest zbadanie sprawy pod kątem zgodności z zasadami współżycia społecznego.

Po ustaleniu, iż W. G. (1) przysługuje roszczenie z art. 60 § 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy z uwagi na rozwiązanie małżeństwa stron bez orzekania o winie, Sąd w pierwszej kolejności zbadał sytuację materialną powódki pod kątem stwierdzenia stanu niedostatku. Była małżonka pozwanego wykazała, że jest osobą bezrobotną pobierającą świadczenia z opieki społecznej i że taki stan rzeczy trwa już od kilku lat. Mając powyższe na względzie można by przyjąć, że nie posiada ona żadnych środków utrzymania, a tym samym nie może w pełni zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb, przesądzając w ten sposób o istnieniu po jej stronie niedostatku. W ocenie Sądu jednak taki wniosek nie znajduje potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym.

Z ustaleń Sądu wynika, że od daty orzeczenia rozvodu stron powódka pracowała tylko raz - w okresie od 23.10.2011 r. do 02.11.2011 r. na podstawie umowy zlecenia przy sprzedaży zniczy i otrzymała za to wynagrodzenie w wysokości 1000 zł. Innej pracy nie wykonywała - jak wskazała, z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad córką J. poza godzinami, kiedy czynne jest przedszkole, do którego uczęszcza małaletnia. W ocenie Sądu, taki argument wskazany jako główny powód uzasadniający brak pracy, przy jego uzupełnieniu twierdzeniami powódki o niedogodnościach związanych z dojazdami do przedszkola czynnego w dłuższym okresie dnia, zupełnie nie zasługuje na uwzględnienie. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd utożsamiał się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego na temat pojęcia niedostatku opisanym na wstępie niniejszych rozważań, a wyrażającym się w obowiązku zadbania w pierwszej kolejności we własnym zakresie o zaspokojenie swoich usprawiedliwionych potrzeb. Roszczenie z art. 60 § 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy pełni bowiem funkcję alimentacyjną i jedynie subsydiarną w stosunku do uzyskiwanych przez uprawnionego dochodów z własnej pracy, a jako takie nie powinno prowadzić do zrzucenia ciężaru dostarczania osobie uprawnionej środków utrzymania wyłącznie przez byłego małżonka bez szczególnie ważnych ku temu powodów.

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu żądanie byłej małżonki pozwanego ulega oddaleniu również w oparciu o art. 5 ustawy – Kodeks cywilny. Sąd szczegółowo rozważył sytuację życiową obu stron postępowania, w tym zwłaszcza byłej żony pozwanego. Całokształt okoliczności sprawy skłonił zaś do wniosku, że chwila wytoczenia przez W. G. (1) powództwa o alimenty przeciwko byłemu małżonkowi była znamienna.

Powódka w dniu (...) urodziła drugą córkę. Nie tworzy ona z ojcem dziecka związku partnerskiego, został on pozbawiony władzy rodzicielskiej, a zasądzone od niego na rzecz małaletniej W. alimenty egzekwuje komornik. Pierwszą z tego tytułu należność (350 zł) matka małaletniej otrzymała w styczniu 2014 r. Mając na uwadze wieloletnią trudną sytuację materialną powódki zasadne jest przyjęcie, że z chwilą narodzin drugiego dziecka, szczególnie przy uwzględnieniu nielożenia na jego utrzymanie przez ojca, sytuacja ta uległa dalszemu pogorszeniu. Znamienne jest w tym kontekście złożenie przez matkę małaletnich pozwu o alimenty akurat kilka miesięcy po urodzeniu się W. G. (2), mimo iż jej położenie materialne od daty orzeczenia rozvodu pozostawało na takim samym poziomie. Niezgodność z zasadami współżycia społecznego wystąpienia przez powódkę z roszczeniem o alimenty wyraża się tu w zamiarze uzyskania przez W. G. (1) dodatkowych świadczeń nie tyle na pokrycie swoich usprawiedliwionych potrzeb, jak tego wymaga art. 60 § 1 ustawy (choć niewątpliwie również), lecz zwiększonych potrzeb rodziny wskutek narodzin małaletniej W.. Aktulanasytuacja materialna i życiowa powódki W. G. (1) stanowi konsekwencję jej decyzji życiowych podejmowanych już w kilka lat po rozwodzie. W świetle tych wszystkich okoliczności sprawy - mając również na uwadze młody wiek powódki i posiadanie przez nią wyuczonego zawodu - obciążenie pozwanego w chwili obecnej dodatkowym obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz byłej żony - byłoby niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

Zgodnie z art. 333§1 pkt 1 kpc wyrokowi w pkt I nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Alimenty podwyższono od dnia złożenia pozwu.

Orzeczenie o kosztach znajduje uzasadnienie z uwagi na wynik procesu oraz sytuację majątkową pozwanego w treści art. 100 kpc oraz art. 113 §1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005r. nr 167 poz. 1398 ze zm.).